

УДК 378.011.3-051:793.3

Г. В. КАБАРУХІНА, магістрантка кафедри хореографії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Жиров О. А.)

ЗАСТОСУВАННЯ НЕФОРМАЛЬНИХ ТА ТВОРЧИХ ЗАСОБІВ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ-ХОРЕОГРАФІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проаналізовано застосування неформальних та творчих засобів освіти майбутніх викладачів-хореографів у вищих навчальних закладах освіти, наведені приклади таких засобів та розглянуто певні переваги щодо їх застосування.

Ключові слова: хореографічна освіта, навчальні завдання, творчість, творча активність.

На сучасному етапі в європейському науковому просторі актуалізуються проблеми розвитку хореографічного мистецтва та вдосконалення професійної підготовки майбутніх танцівників та учителів танцю. Шлях європейської та світової інтеграції зумовлює необхідність інтенсивних змін в освітньому просторі. Ідеї підвищення статусу мистецької освіти, у тому числі і хореографічної, належать і Міжнародній асоціації експертів та практиків із питань зв'язків освіти й мистецтва, створеної при ЮНЕСКО. Саме тому останніми роками відбуваються модернізаційні процеси в хореографічній освітній галузі. Зміни, що відбуваються в освітній галузі, ставлять нові вимоги до підготовки студентів, здатних творчо застосовувати набуті знання та уміння у ситуаціях, наближених до життєвих, які мають розвинути увагу, яву, інтуїцію й сміливість у прийнятті рішень.

Сучасні науковці Г. Васянович, М. Лещенко, М. Солдатенко досліджували різні аспекти професійного становлення майбутнього вчителя. Н. Сулаєва розкрила методологічні, теоретичні й методичні засади неформальної мистецької освіти майбутніх учителів у художньо-творчих колективах вищих педагогічних навчальних закладів. В. Бутенко, Г. Падалка, Т. Рейзенкінд, О. Ростовський, О. Шевнюк, Г. Шевченко визначали в своїх дослідженнях сутність та механізми впливу мистецтва на особистість. Аналіз наукових джерел засвідчує, що в теорії й практиці вищої освіти України існує значний досвід, який

може стати основою модернізації й удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів з використанням у навчально-виховному процесі різних видів мистецтв. Водночас питанням впливу неформальної освіти студентів педагогічних навчальних закладів на розвиток їхньої здатності використовувати творчий потенціал мистецтва в майбутній професійній діяльності досліджень недостатньо.

Мета статті полягає в тому, щоб довести, що підготовка майбутніх учителів-хореографів у закладах вищої освіти має носити творчий характер і орієнтуватися на розвиток творчої активності студентів, яка є важливою характеристикою особистості та її діяльності. Поштовхом до її вияву є творчий пошук. Для його створення у навчальному процесі пропонується використовувати різні види завдань, які є необхідною передумовою самовираження студентів. Це забезпечує оволодіння знаннями та вміннями, необхідними для здійснення освітньої діяльності безпосередньо на практиці. «Навчально-творче завдання – це така форма організації змісту навчального матеріалу, за допомогою якого педагог створює творчу ситуацію, прямо чи опосередковано визначає мету, умови, вимоги до навчальної творчої діяльності, у процесі якої суб'єкти навчання активно оволодівають знаннями та вміннями, розвивають власні творчі здібності», – зазначає С. Сисоєва [1, с. 293]. Однак, як показує практика, під час вивчення хореографічних дисциплін часто поза увагою залишається творча складова. Викладачі намагаються передати необхідну кількість знань, практичних навичок, без урахування особистісного ставлення студента, його власного підходу до різних явищ. Це зумовлено обмеженою кількістю часу, незначним застосуванням нетрадиційних та неформальних форм і методів роботи творчого спрямування, інерцією традиційної педагогіки, орієнтуванням переважно на стимуляцію зовнішніх мотивів (скласти успішно іспит тощо), відсутність перебудови від стереотипу «вчитель навчає» до «студент навчається». Для стимулювання творчої активності студентів у ході вивчення хореографічних дисциплін пропонуються різні навчальні завдання творчого характеру, які можна виконувати як індивідуально, так і всією групою. Зокрема, можна застосовувати «хореографічно-імітаційні» завдання, що спрямовані на засвоєння необхідних понять у сфері постановки виховних шкільних заходів. Їх виконання також успішно реалізується в ігровій формі. Студенти мають ідентифікувати себе зі сценаристами, режисерами-постановниками або ж із глядачами і написати сценарний план виховного заходу будь-якого виду й жанру, його сценарну розробку, тематику для школярів різного віку, скласти хореографічні завдання тощо. У ході роботи над певними завданнями педагог виступає в ролі консультанта. При цьому ці завдання повинні

сприйматися майбутніми фахівцями не просто як абстрактні вправи, а мати реальну перспективу практичного втілення, що буде сприяти зацікавленості, кращій «включеності» студента в роботу.

Важливим засобом стимулювання творчої активності студентів є колективні навчально-творчі завдання у вигляді розробки, організації та постановки виховних шкільних заходів або їх фрагментів. Їх мета – сприяти самовираженню студентів, вияву їхнього творчого потенціалу, формування мотивації до вивчення курсу хореографії, виховання самостійності, ініціативності та відповідальності. До цього виду належать «театралізовано-ситуативні» завдання. Їх реалізація здійснюється у вигляді рольових ігор. Між студентами розподіляються ролі режисерів, сценаристів, виконавців, ведучих, учасників заходу тощо. З метою творчого змагання той самий сценарій чи план заходу може втілюватись кількома «авторськими» командами. Їхні трактування порівнюються, обговорюються переваги й недоліки. Роль викладача при цьому зводиться до тактової корекції ходу виконання завдань та участі в обговоренні отриманих результатів. Студентам же надається якомога більший простір для фантазії, уяви, вираження індивідуальності свого мислення, творчості. «Отримання неформальної мистецької освіти також є потужним джерелом для засвоєння й закріплення соціальних норм, що лежать в основі соціально прийнятної й рекомендованої суспільством поведінки» [2, с. 241].

Отже, педагогічна та творча активність студентів у процесі вивчення хореографічних дисциплін зумовлюються застосуванням навчальних завдань творчого характеру. Їх виконання сприяє переходу від пасивного засвоєння інформації до активного включення у діяльність, вияву творчих ініціатив студентів, розвитку мотивації до оволодіння професією. Ці завдання мають бути професійно спрямованими, мати стимулюючий характер, бути доступними. Серед різновидів завдань, які застосовуються у ході вивчення хореографічних дисциплін, необхідно надавати перевагу тим, що спрямовані на розкриття індивідуальних творчих можливостей студентів у процесі виконавської та режисерсько-постановчої діяльності, виявляють навички роботи в команді, передбачають формування знань щодо функцій вчителя хореографії у якості виконавця, сценариста, актора й режисера-постановника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : підручник / С. О. Сисоєва. – К. : Міленіум, 2006. – 346 с.
2. Сулаєва Н. В. Підготовка вчителя в педагогічному просторі неформальної мистецької освіти : монографія [Текст] / Наталія Сулаєва. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2013. – 408 с.

